

Vzdělávací materiál projektu Zlepšení podmínek výuky v ZŠ Sloup

Název vzdělávacího materiálu	Porozumění historickému textu - Chammurapiho zákoník
Anotace	Pracovní listy k procvičení porozumění historickému textu, seznámení s jednou z nejstarších písemných památek, prohloubení znalostí o Mezopotámii.
Autor	Mgr. Renata Kulíšková
Jazyk	Český jazyk
Očekávaný výstup	Žák se seznámí s historickým textem.
Třída	6.

Chammurapiho zákoník

1, Chammurapi byl nejvýznamnější babylonský panovník. Za jeho vlády byl sestaven zákoník, který je nazýván panovníkovým jménem. Byl vytesán do kamenné desky (dioritová stéla). Obsahuje 282 článků, které se zabývají rodinou, majetkem, obchodem, půjčkami, násilnými zločiny.

Přečtěte si vybrané zákony a po té odpovězte na zadané otázky. Číslo zákonů neodpovídají číslování v zákoníku.

1. *Jestliže se někdo dopustil loupeže a byl dopaden, bude potrestán smrtí; jestliže lupič nebyl dopaden, oloupený ohlásí pod přísahou vše, oč byl oloupen, a občina s představeným, na jejímž území byla loupež spáchána, nahradí mu vše, oč byl oloupen.*
2. *Jestliže někdo dal do společenství peníze, společníci se budou dělit poměrným dílem o vzniklý zisk nebo ztrátu.*
3. *Jestliže někoho svíral dluh a on prodal svou manželku, svého syna nebo dceru, nebo je dal jako rukojmí za dluh, budou 3 roky pracovat v domě jejich kupce nebo věřitele, ve 4. roce budou propuštěni.*
4. *Jestliže si plnoprávný občan vzal manželku, ale nevyhotovil o tom smlouvu, tato žena se nestane jeho manželkou.*
5. *Jestliže něčí manželka byla přistižena při souloži s jiným mužem, svážou oba a hodí do řeky. Nechá-li pán manželky svou manželku naživu, pak král nechá svého služebníka naživu.*
6. *Jestliže si někdo vzal manželku a jí se zmocnila zhoubná horečka, on si pak chtěl vzít jinou manželku, může si ji vzít, ale svou manželku nevypudí; bude bydlet v domě, který jí postaví; pokud bude na živu, bude jí poskytovat výživu.*
7. *Jestliže manželka pojala odpor ke svému muži a řekla mu "Nebudeš mě objímat", bude její záležitost přešetřena před jejím soudem; dbala-li na svou čest a byly-li bez chyby, avšak opouštěl-li její manžel domov a velmi ji urážel, bude tato žena bez viny; vezme si své věno a odejde do domu svého otce. Jestliže nedbala o svou čest a opouštěla domov, promrhávala rodinný majetek, urážela svého manžela, tato žena bude hozena do vody.*
8. *Jestliže manželka dala usmrtit svého manžela kvůli jinému muži, tato žena bude nabodena na kůl.*
9. *Jestliže někdo svěřil své dítě kojné a dítě u ní zemřelo, kojná si potom bez svolení otce a matky přiložila k prsu jiné dítě, bude usvědčena a bude jí uťat prs, protože si vzala k prsu jiné dítě.*
10. *Jestliže dítě udeřilo svého otce, bude mu uťata ruka.*
11. *Jestliže plnoprávný občan vyrazil oko plnoprávnému občanu, bude mu vyraženo oko. – Jestliže vyrazil oko muškénovi nebo mu zlomil úd, zaplatí 1 minu stříbra. – Jestliže vyrazil oko cizímu otroku nebo zlomil úd cizího otroka, zaplatí polovinu jeho kupní ceny. – Jestliže plnoprávný občan udeřil dceru plnoprávného občana a způsobil jí potrat, zaplatí 10 šekelů stříbra za její plod. – Jestliže tato žena zemřela, bude usmrcena jeho dcera. – Jestliže udeřil cizí otrokyni a způsobil jí potrat, zaplatí 2 šekely stříbra. – Jestliže tato otrokyně zemřela, zaplatí jejímu pánovi 1/3 miny stříbra.*
12. *Jestliže stavitel postavil pro někoho dům, svou práci neprovedl důkladně a dům, který postavil, se zřítíl a způsobil smrt majitele domu, tento stavitel bude potrestán smrtí. – Jestliže způsobil smrt dítěti majitele domu, bude usmrceno dítě tohoto stavitele. Jestliže způsobil smrt otroka majitele domu, dá mu otroka za otroka.*
13. *Jestliže někdo koupil otroka nebo otrokyni a od koupě neuplynul celý měsíc a otroka přepadla padoucnice, kupec jej vrátí prodávateli a vezme si peníze, které zaplatil. – Jestliže otrok řekne svému majiteli "Nejsi mým pánem", jeho pán jej usvědčí, že je jeho otrokem a utne mu ucho.*

Otázky:

Na které společenské skupiny jsou lidé v zákoníku rozděleni?

Která skupina má nejvyšší postavení?

Jsou otroci považováni za majetek?

„Oko za oko, zub za zub“, se uplatňuje mezi lidmi odlišné společenské vrstvy?

Které tresty se v našich zákonech dnes neobjevují?

Které části těla mohou být uťaty?

Které zákony jsou podobné dnešním? Vypiš čísla.

2, Zopakujte si některé pojmy z dějin Mezopotámie. Přiřadte k sobě náležející pojmy:

1. Chetité	A archeolog	a 3 500 př.n.l.
2. Chammurabi	B Uruk	b obrázek býka
3. Bedřich Hrozný	C zákoník	c krutí bojovníci
4. Asyřané	D glazované cihly	d diplomaté
5. Sumerové	E Ninive	e rozluštění jazyka
6. Ištarina brána	F rovná práva	f Babylonská ř.

Řešení

Otázky:

Na které společenské skupiny jsou lidé v zákoníku rozdělení?

Lidé jsou rozdělení na plnoprávné občany, muškény a otroky.

Která skupina má nejvyšší postavení?

Nejvyšší postavení mají plnoprávní občané.

Jsou otroci považováni za majetek?

Ano, jsou považováni za majetek.

„Oko za oko, zub za zub“, se uplatňuje mezi lidmi odlišné společenské vrstvy?

Ne, uplatňuje se mezi lidmi stejné společenské vrstvy.

Které tresty se v našich zákonech dnes neobjevují?

Trest smrti, nabodnutí na kůl, utnutí části těla, hození do vody.

Které části těla mohou být uřaty?

Ucho, ruka, prs.

Které zákony jsou podobné dnešním? Vypiš čísla.

Čísla 2. a 6.

Přiřadte k sobě náležející pojmy:

1. Chetité	A archeolog	a 3 500 př.n.l.	1. F d
2. Chammurabi	B Uruk	b obrázek býka	2. C f
3. Bedřich Hrozný	C zákoník	c krutí bojovníci	3. A e
4. Asyřané	D glazované cihly	d diplomaté	4. E c
5. Sumerové	E Ninive	e rozluštění jazyka	5. B a
6. Ištarina brána	F rovná práva	f Babylonská ř.	6. D b

Zdroje:

Chammurapiho zákoník. In: Wikipedia [online]. [cit. 2011-04-13]. Dostupné z: < http://cs.wikipedia.org/wiki/Chammurapiho_z%C3%A1kon%C3%ADk >

